

PROF. STANISŁAW POKRZYWNICKI – PIONIER POLSKIEJ ANESTEZJOLOGII

Tytuł doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Poznaniu nadany na wniosek Rady Wydziału Lekarskiego w 1975 r.

Urodził się 7 maja 1909 r. w Sójkach w powiecie kutnowskim. W 1929 r. ukończył Gimnazjum Humanistyczne im. Henryka Dąbrowskiego w Kutnie. Po złożeniu egzaminów wstępnych do Szkoły Podchorążych Sanitarnych, został w 1930 r. przyjęty na studia lekarskie na Uniwersytecie Warszawskim. W 1936 r. uzyskał dyplom lekarza i stopień podporucznika. Jako lekarz wojskowy został skierowany do 6-ego Pułku Lotniczego we Lwowie.

Po wybuchu II wojny światowej uczestniczył w obronie Łodzi jako lekarz 3-ego Dywizjonu Myśliwskiego. Po 17 września wraz ze swoją jednostką przedostał się do Rumunii, gdzie został internowany. Uciekł z obozu i przez Bejrut oraz Marsylię przedostał się do Anglii. Tam służył m.in. jako lekarz 302-ego Dywizjonu Myśliwskiego i zastępca szefa służby zdrowia w dowództwie lotnictwa taktycznego. Po demobilizacji rozpoczął specjalizację z anestezjologii u prof. Roberta Macintosha (po latach także doktora *honoris causa* Akademii Medycznej w Poznaniu) na Uniwersytecie Oksfordzkim.

W październiku 1947 r. wraz z żoną, Irlandką, i córką wrócił do Polski i podjął pracę w charakterze starszego asystenta w II Klinice Chirurgicznej Uniwersytetu Łódzkiego, kierowanej kolejno przez profesorów Jerzego Rutkowskiego i Jana Molla. W 1955 r. uzyskał tytuł docenta. W grudniu 1961 r. został powołany do czynnej służby wojskowej na stanowisku kierownika nowo utworzonej, pierwszej w Polsce, Katedry i Zakładu Anestezjologii Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi. W 1965 r. objął stanowiska kierownika Katedry i Zakładu Anestezjologii w 2. Centralnym Szpitalu WAM w Warszawie, a następnie w Instytucie Kształcenia Podyplomowego WAM. W tym samym roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1975 r. profesorem zwyczajnym. W stopniu pułkownika w 1984 r. przeszedł na emeryturę.

Jego działalność na rzecz rozwoju anestezjologii w Polsce była bezprecedensowa. Zorganizował kilkadziesiąt kursów podstawowych i doskonalących z anestezjologii, będąc ich najważniejszym wykładowcą i egzaminatorem. Wyszkolił kadre pierwszych polskich anestezjologów w liczbie około tysiąca. Szkoleniem lekarzy w zakresie anestezjologii zajmował się też w Mongolii.

W latach 1962-1974 pełnił funkcję specjalisty krajowego w zakresie anestezjologii, od 1968 r. był naczelnym specjalistą Wojska Polskiego w zakresie anestezjologii. W latach 1962-1970 był prezesem Towarzystwa Anestezjologów Polskich i wtedy przeniósł jego siedzibę do Poznania, co wywarło korzystny wpływ na rozwój anestezjologii w Wielkopolsce. Okazywał wiele pomocy powstałemu w 1962 r. Zakładowi Anestezjologii poznańskiej Akademii Medycznej. W 1969 r. założył czasopismo „Anestezja, Reanimacja i Intensywna Terapia” i do 1988 r. był jego redaktorem naczelnym. W latach 1968-1972 był wiceprezesem Światowej Federacji Towarzystw Anestezjologicznych. W latach 1961-1968 był przewodniczącym Komisji Anestezji i Resuscytacji Komitetu Nauk Klinicznych Wydziału VI Polskiej Akademii Nauk. Był członkiem honorowym: Czechosłowackiego Towarzystwa Lekarskiego im. Purkyne’go, Towarzystwa Anestezjologii i Reanimacji Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Towarzystwa Anestezjologów Polskich, a także Sekcji Ratownictwa przy ostatnim z wymienionych towarzystw.

Był autorem 58 prac naukowych, kilku podręczników i tłumaczeń podręczników wydanych w Anglii.

Został odznaczony angielskimi medalami wojskowymi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Tytuł doktora *honoris causa* nadały mu: WAM, Śląska Akademia

Medyczna, a w 1975 r. Akademia Medyczna w Poznaniu. Laudację wygłosił prof. Witold Jurczyk.

Zmarł 20 listopada 1993 r. w Warszawie i został pochowany na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach.

Piśmiennictwo:

1. Archiwum Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu. 15/104, Nadawanie doktorów honoris causa, 1974-1975.
2. Jurczyk W., Professor Stanisław Pokrzywnicki, M.D. Doctor of Medicine (Honoris Causa) of the Medical Academy in Poznań, „Anaesth. Resusc. Intensive Ther.” 1975, nr 3, s. 83-86.